

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

682

Vragen van het lid **Pechtold** (D66) aan de minister van Justitie over *berichten dat de Raad van de Europese Unie dichtbij een akkoord is met de Verenigde Staten over de doorgifte van gegevens over betalingsverkeer («SWIFT»)*. (Ingezonden 16 oktober 2009)

1
Kunt u bevestigen dat een besluit over het SWIFT-akkoord is voorzien voor de JBZ-Raad van 30 november – 1 december 2009?

2
Deelt u de opvatting dat, gezien de beoogde inwerkingtreding van het akkoord voor het einde van het jaar, dit geen enkele mogelijkheid biedt voor parlementaire controle door de Kamer, noch voor een tijdige inbreng van het Europees Parlement?

3
Bent u voornemens namens Nederland een voorbehoud te maken voor goedkeuring door het parlement?

4
Bent u bekend met het advies van de Juridische Dienst van de Raad, die kennelijk van mening is dat de gekozen grondslag voor het akkoord niet de juiste is?

5
Waarom weigert de Raad dit document openbaar te maken? Welke belangen zouden daarmee precies worden geschaad?

6
Hoe gaat de gekozen procedure precies in zijn werk, waarbij de Verenigde Staten (VS) een verzoek indienen bij België, waar de hoofdzetel van SWIFT staat, in het kader van de overeenkomst over justitiële samenwerking?

7
Zal ook Nederland middels deze procedure een sleutelrol spelen in de doorgifte van SWIFT-gegevens? Zo ja, hoe?

8
Kunt u bevestigen dat de Raadswerkgroep onlangs heeft vastgesteld dat het akkoord niet zal voldoen aan alle minimumvoorwaarden die de Europese Unie (EU) heeft vastgelegd in het eigen onderhandelingsmandaat?

9
Waarom houdt de EU niet vast aan haar eigen voorwaarden, terwijl de VS toch vragende partij zijn?

10
Kunt u bevestigen dat het niet alleen gaat om gegevens over grensoverschrijdende

bankverrichtingen, maar dat SWIFT ook nu al uitsluitend nationale gegevens doorgeeft aan de VS?

11
Bent u van mening dat voor de doorgifte van uitsluitend nationale gegevens een rechtsgrondslag bestaat in Nederland?

12
Kunt u bevestigen dat de doelbinding van het akkoord wordt verruimd door wijziging van onder meer de definities van «terrorisme» (te vervangen door «terroristische activiteiten») en «ernstige risico's» (te vervangen door «risico's») op verzoek van de VS?

13
Kunt u bevestigen dat de gegevens voortaan kunnen worden doorgegeven op basis van «informatie» over een zaak in plaats van een gereede verdenking op grond van bewijs?

14
Kunt u bevestigen dat het akkoord uitsluitend de doorgifte van gegevens van SWIFT betreft? Of is wellicht ook de doorgifte van gegevens voorzien van andere organisaties die financiële verrichtingen faciliteren, zogenaamde «designated providers»? Zo ja, zullen deze organisaties met name worden genoemd in het akkoord?

15
Kunt u bevestigen dat de Raad voornemens is in het akkoord niet te preciseren welke (sets van) gegevens van SWIFT kunnen worden doorgegeven?

16
Deelt u de opvatting dat het in strijd is met internationale principes van bescherming persoonsgegevens om niet precies te definiëren welke gegevens door het akkoord zijn gedekt?

17
Welke verplichting zullen de VS hebben tot het vernietigen van de data? Op welk nationaal rechtssysteem zal die verplichting wordt gebaseerd?

18
Bent u van mening dat de rechtsbescherming en verhaalmogelijkheden van burgers afdoende zijn geregeld? Zo ja, op welke wijze? Is gegarandeerd dat burgers in eigen land en in hun eigen taal rechtsbescherming krijgen?

19
Kunt u bevestigen dat een akkoord over de doorgifte van de gegevens een voorwaarde is van de VS in de bilaterale onderhandelingen over het US Visa Waiver Programme of daarbij anderszins een rol speelt?

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister van Financiën (ontvangen 18 november 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 575

1
Ja, dat is inderdaad de intentie van het Zweeds Voorzitterschap.

2 en 3
Nu zeer onlangs duidelijk is geworden dat het Verdrag van Lissabon op 1 december a.s. daadwerkelijk in werking zal treden, is de nationale goedkeuringsprocedure niet meer aan de orde. De goedkeuring door het Europees Parlement is vanaf dat moment namelijk vereist. U zult zoals gebruikelijk door middel van de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 30 november – 1 december 2009 op de hoogte worden gesteld van de laatste stand van zaken met betrekking tot dit dossier.

De EU en de Verenigde Staten zullen na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, uitgaande van het nieuwe juridische kader, de onderhandelingen herstarten om te komen tot een nieuw verdrag ter vervanging van het beoogde interim-verdrag. Ook dat verdrag is onderworpen aan goedkeuring door het Europees Parlement.

4
Ja. De Raad heeft desondanks ingestemd met de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag, namelijk artikel 38 en 24 VEU, aangezien het hoofddoel van het beoogde verdrag de bestrijding van terrorisme is, los van de liberalisering van het kapitaalverkeer of andere interne-markt doelstellingen.

5
Het bedoelde document is inmiddels door de Raad gedeeltelijk openbaar gemaakt (zie Raadsdocument 11897/09). De toegang tot die delen van het document die niet zijn vrijgegeven, is geweigerd op grond van artikel 4, eerste lid, sub a, derde streepje, en artikel 4, tweede lid, 2e streepje, van EG-verordening 1049/2001 (zie Raadsdocument 13802/09). De eerste uitzonderingsgrond heeft betrekking op de bescherming van de internationale betrekkingen, de tweede op de bescherming van juridische adviezen. In de Raadswerkgroep Informatie zijn beide weigeringsgronden besproken. Nederland heeft te kennen gegeven zich te kunnen vinden in de conclusies die zijn getrokken ten aanzien van de uitzondering betreffende de bescherming van de internationale betrekkingen, maar niet akkoord te gaan met de gevolgd argumentatie ten aanzien van de bescherming van juridisch advies, aangezien deze niet strookt met het arrest Turco (Zaak C-39/55).

6 t/m 9, 12 t/m 15, 17 en 18
Deze vragen gaan over inhoudelijke aspecten van lopende onderhandelingen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten, alsmede over de vertrouwelijke bespreking daarvan in Raadsgremia (Raadswerkgroep, CATS, COREPER). Ik kan u hierover uit dien hoofde geen mededelingen doen. Met betrekking tot de

hoofdpijnen van de inzet van de Europese Unie in de onderhandelingen verwijs ik u naar mijn eerdere antwoorden op schriftelijke vragen van het lid Engels van de Eerste Kamer (Aanhangsel Handelingen I, vergaderjaar 2008–2009, nr. 13H, vragen 2 en 3). Hierin heb ik onder meer aangegeven dat de Raad op 27 juli 2009 akkoord is gegaan met het onderhandelingsmandaat. De Raad ondersteunt in beginsel de voortzetting van de samenwerking met de VS ten behoeve van het Terrorist Finance Tracking Program (TFTP) in het kader van een adequate preventie en bestrijding van terrorisme, mits deze op bindende wijze wordt omkleed met strikte waarborgen. Het gaat dan om bepalingen over doelbinding in relatie tot deze vorm van informatie-uitwisseling, evenals andere adequate waarborgen op het gebied van gegevensbescherming, zoals de eis dat het gaat om specifieke verzoeken vanuit de Verenigde Staten, een verbod op oneigenlijk gebruik van de verstrekte gegevens en afgebakende opslagtermijnen. Voorts beoogt het mandaat te komen tot afspraken over rechtsbescherming en toezicht en onderstreept het mandaat het respect voor fundamentele rechten, zoals die zijn vastgelegd in de relevante Europese regelgeving. Verder verwijs ik u naar de tekst van het onderhandelingsmandaat, dat u ter vertrouwelijke kennisname als bijlage bij deze antwoorden toegaat.¹

10
Indien Nederlandse banken onderling betalingen verrichten wordt er, afhankelijk van het afwikkelingsstelsel, in bepaalde gevallen gebruik gemaakt van de diensten van SWIFT. Indien dit het geval is wordt ook deze informatie momenteel gespiegeld in de Verenigde Staten en kunnen ook deze gegevens via de momenteel gehanteerde methodiek door de Verenigde Staten worden opgevraagd bij SWIFT.

11
Ik verwijs u naar de brief die ik samen met mijn collega van Financiën op 27 juni 2007 aan uw Kamer heb gestuurd (Kamerstukken II, vergaderjaar 2006–2007, 27 863, nr. 24). Onze conclusie was toen dat de doorgifte

door SWIFT van (nationale of internationale) gegevens aan een land buiten de Europese Unie juridisch gezien afdoende zou zijn geregeld door het informeren door de banken van cliënten en door de toetreding van SWIFT tot de zogenoemde Safe Harbor-beginselen. Aan beide voorwaarden is inmiddels voldaan. Als langetermijnoplossing schetste de brief de nu voorziene aanpassing van de bedrijfsstructuur van SWIFT, waardoor de verstrekking van gegevens aan de VS geheel onder Europese regels gaat vallen. Gezien de nog lopende onderhandelingen kan ik nog geen uitspraken doen over de toekomstige rechtsgrondslag voor de doorgifte van gegevens.

16

Nee. Het kan slechts gaan om de gegevens waarover SWIFT beschikt: naam, rekeningnummer en bank van de opdrachtgever, naam, rekeningnummer en bank van de ontvanger, datum en bedrag van de betaling en, als de opdrachtgever dat heeft vermeld, betalingskenmerk en onderwerp.

19

De onderhandelingen tussen de EU en de VS over een akkoord over de doorgifte van gegevens aan de VS hebben geen relatie met het – door de regering van de Verenigde Staten ingestelde – Visa Waiver Programme.

¹ Ter vertrouwelijke inzage, alleen voor de Leden, gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.